

Helicopter-ouders

Er zijn ouders die hun kinderen te veel hulp geven om hun vorderingen te optimaliseren. Zij cirkelen voortdurend als een reddingshelicopter om hen heen teneinde goede cijfers te halen. Julie Lythcott-Haims legt uit waarom dat niet goed is (Washington Post 16/10/2015): door 'overparenting' wordt de groei naar zelfstandigheid belemmerd.¹ In een schoolenquête van CNV-Onderwijs (2014) wordt een andere schaduwzijde belicht:² als ouders bij de toedeling van schoolse beloningen en straffen teveel partij kiezen voor hun kroost, kunnen ze het gezag van onderwijsgeevenden aantasten.

Maar in het algemeen wordt het educatieve partnerschap tussen ouders en school toegejuicht. Men is van mening dat ouders een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan opbrengstgericht onderwijs, mede door uitoefening van toezicht op en begeleiding bij huiswerk en opdrachten (Monitor Ouderbetrokkenheid 2014).³ Uit het onderzoeksrapport Samen Scholen (2013) van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt echter dat ook Nederlandse leraren en schoolleiders zich zorgen maken over helicopter-ouders als ongewenste uitwas van ouderbetrokkenheid.

1. Parenting (SCP pp. 106-122)

1.1 Twee op de drie ouders in het voortgezet onderwijs geven regelmatig hulp bij het maken van huiswerk of opdrachten en één op de drie ouders zelfs zeer regelmatig (dagelijks dan wel één of enkele keren per week). Bij basisscholieren liggen deze percentages nog veel hoger, waarbij het vaak ook om het overhoren van leertaken gaat.

1.2 De meeste ouders in het voortgezet onderwijs zien er op toe dat kinderen hun huiswerk en opdrachten maken: 41% doet dit vaak en 47% soms.

1.3 Bij ouders in het basisonderwijs hangt de betrokkenheid op het leerproces van hun kind enigszins samen met hun opvoedingsoriëntatie: ouders die meer waarde hechten aan gehoorzaamheid dan aan autonomie, zijn meer geneigd tot huiswerkbegeleiding en overhoren. Tevens oefenen zij meer controle op spijbelen uit (en in het mbo ook op huiswerkdiscipline).

2. Overparenting (SCP pp. 123-127)

Leraren en schoolleiders onderscheiden de volgende vormen van *overparenting*:

- Ghostwriting: huiswerk of opdrachten worden door ouders of door oudere broers of zusters gemaakt.
- Over-ijverige ouders, die de neiging hebben door te schieten door zich te veel met hun kind en met het leren van hun kind te bemoeien.
- Overbezorgde ouders die bijvoorbeeld hun lagereschoolkind niet buiten durven laten spelen uit angst dat de schoolprestaties daaronder zouden lijden.
- Ouders met te hoge verwachtingen van de prestaties van hun kind, die dat kind onder hoge druk zetten, of de school wantrouwend gaan bejegenen (leert mijn kind wel genoeg? is die leerkracht wel capabel?). Vaak treedt *overparenting* bij middelhoog- en hoogopgeleide ouders op, die veel eisen van de school en van het kind, want dat moet goed presteren. Als teken van overbezorgdheid worden ook de *inkopers* genoemd: ouders die bij de minste en geringste tegenslag externe hulp inschakelen (remedial teachers, testbureaus, bijlessen, huiswerkbegeleiding).

3. Naschrift

Alles waar *te* voor staat, is ongewenst. Behalve *te*huis, *te*recht en *te*vreden. Maar wie van *te veel ouderbetrokkenheid* (overparenting) spreekt, moet toch een beetje op z'n tellen passen. Zeer grote ouderlijke betrokkenheid op de schoolse leerprocessen van een kind, kan namelijk wenselijk zijn als de school in haar betrokkenheid tekortschiet. En soms is dat een subjectieve kwestie: haalt de school genoeg uit het kind wat er in zit?

Wes Holleman

weblog onderwijs 20-10-2015

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <https://www.washingtonpost.com/news/education/wp/2015/10/16/former-stanford-dean-explains-why-helicopter-parenting-is-ruining-a-generation-of-children/>; <http://www.howtoraiseanadult.com/>

² https://www.cnvo.nl/fileadmin/user_upload/PDF/Overzicht_diverse/Rapportage_Gezag_in_de_school_CNVOnderwijs__27082015.pdf

³ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/rapporten/2014/07/01/monitor-ouderbetrokkenheid-po-vo-en-mbo>